



FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra Blízkého východu

Posudek oponenta na diplomovou práci Mariie Getty „The Integration Challenge of Russian-Speaking Jews in Israel“

Popis práce

Práce psaná v anglickém jazyce se zabývá otázkou migrací Židů původem ze SSSR do Izraele v letech 1989–1992 a jejich integrací do izraelské společnosti. V úvodní kapitole je jako pozadí fenoménu přistěhovalectví v základních bodech vylíčeno postavení Židů v carském Rusku a v SSSR. Druhá kapitola je věnována krátkému popisu migrační vlny let 1990–1992, během níž se do Izraele přistěhovaly statisíce obyvatel SSSR židovského původu. Ve třetí kapitole se autorka zaměřuje na některé aspekty integračního procesu ruských Židů v Izraeli. Zabývá se jejich jazykovou vybaveností (s. 28–31), vývojem politických preferencí (s. 31–35), náboženskou identitou (s. 35–38) a možnostmi pracovního uplatnění (s. 38–47).

Věcné hodnocení

Práce je věnována společenskému a kulturnímu fenoménu, který si jistě zasluhuje pozornost. Aniž bych byl odborníkem na dané téma, dovoluji si poukázat na několik věcných problémů, které podle mě snižují přínos předložené práce. Autorka si v úvodu (s. 9) klade následující otázky: Proč měli ruští Židé potíže integrovat se do izraelského života? Proč byli dluho vnímání primárně jako Rusové? Jak se přizpůsobili v nové společnosti? Předložené odpovědi by bylo možné shrnout jednou větou: integraci ruských Židů bránila především jazyková bariéra, silná identifikace s ruskou kulturou a chybějící nebo oslabená náboženská identita. Práce tyto (nikterak překvapivé) faktory popisuje, často poměrně podrobně za použití z literatury převzatých statických dat, ale vyhýbá se jejich hlubší analýze. Termíny jako „židovská identita“, „ruská kultura“ nebo „integrace“ používá intuitivně a nereflektovaně. Nevšímá si detailněji, jak byli ruští Židé vnímání většinovou společností (kromě několika vágních vět na s. 51), jaký byl mechanismus jejich přijímání a integrace, jak se na tomto procesu podílely státní či soukromé organizace, nesnaží se identifikovat specifika migrace ze SSSR srovnáním s jinými vlnami *alijot* z jiných kulturních okruhů. Rozdíly ve statistických údajích o počtu přistěhovalců ze SSSR (srov. s. 22, 23 a 25) přechází mlčením; není konsistentní ani v tom, zda se zabývá migrací v letech 1989–1992 nebo 1990–1992.

Struktura práce není vyvážená, kapitoly jsou nerovnoměrně dlouhé (10 stran, 3 strany, 22 stran), zejména první kapitola, jež připomíná spíše popularizující shrnutí, má s jádrem práce jen málo společného a mohla by být mnohem kratší. Také struktura jednotlivých kapitol je místy poměrně nelogická, např. podkapitola 3.3 začíná zmínkou o persekuci židovských intelektuálů za Stalinovy éry, druhý odstavec říká, že navzdory tomu (!) bylo v roce 1989 46,4 % sovětských Židů vysokoškolsky vzdělaných, což ovšem nebylo zárukou jejich snadné integrace do izraelské společnosti. Čtvrtý odstavec uvádí, že podíl vysokoškolsky vzdělaných imigrantů v (post-)sovětské aliji v průběhu 90. let klesal, avšak následující odstavec se vrací do roku 1972 a k snahám sovětských autorit zabránit emigraci vzdělaných obyvatel. Zbytek podkapitoly je věnován obtížnému pracovnímu uplatnění velké části přistěhovalců, zejména v oblasti humanitních profesí (přestože je



FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra Blízkého východu

zde zároveň uvedeno, že „překážky integrace“ překonalo „jen několik umělců, spisovatelů, básníků a hudebníků“). Takový způsob pojednání o tématu činí sledování výkladové a argumentační linie poměrně obtížným, resp. odhaluje její absenci. Je také s podivem, že v práci není citována žádná hebrejsky psaná odborná literatura.

Formální hodnocení

Po formální stránce práce vykazuje práce závažné problémy. Má-li si student nebo studentka z bakalářského studia humanitního oboru něco odnést, pak by to spíše než cokoli jiného měla být schopnost přečíst, pochopit a srozumitelně převyprávět cizí myšlenku vlastními slovy. Bohužel předložená práce nerozlišuje mezi doslovnou citací (jasně vyznačenou uvozovkami a odkazem na zdroj) a volnou parafrází (která je vyznačená pouze bibliografickým odkazem). Jak je patrné již z protokolu kontroly programem Turnitin, řada odstavců zejména ve třetí kapitole sestává z (téměř) doslova převzatých pasáží z citované literatury (námatkou: druhá polovina prvního odstavce na s. 33; první i druhý odstavec na s. 41; poslední odstavec na s. 42–43, prakticky celé strany 44–45), které autorka fakticky vydává za svoje formulace, a tím se pohybuje na hraně (a dalo by se argumentovat, že i za hranou) plagiátorství. O tom, že byly tyto pasáže mechanicky zkopírovány, svědčí např. místy se objevující nepatřičné citační formy (citace v závorkách na s. 44 a 45) nebo typografie (jednoduché uvozovky na s. 25, jinde autorka používá dvojité). Zcela za hranou je pak neozdrojování pasáže v závěru podkapitoly 3.1 na s. 35, převzaté opět doslova z (jinde citovaného) článku V. Khanina („Russian-Jewish Political Experience in Israel: Patterns, Elites and Movements“, s. 68), nebo některých pasáží na s. 48 (z různých zdrojů, zejm L. Remennick). Moje srovnání sice vychází pouze z protokolu a několika námatkových kontrol, ukazuje však, že autorčin způsob zacházení s prameny je problematický a že se rozhodně nejedná o izolované opomenutí. Rozlišení mezi citací a parafrází přitom patří k zcela zásadním principům akademické etiky a citační praxe, viz např. Umberto Eco, *Jak napsat diplomovou práci* (Praha: Votobia, 1997), s. 207–209.

Formální nedostatky vykazuje také bibliografie – citace jsou neúplné (často chybí místa vydání, u internetových citací chybí datum přístupu, příp. autor) a nekonsistentní (např. periodikum *Sociological Papers* je citováno jako monografie), autoři nejsou seřazeni alfabetaicky apod. Zdá se tedy, že práce byla zvláště v poslední fázi připravována ve spěchu a bez patřičné péče.

Závěrečné hodnocení

Vzhledem k uvedenému bakalářskou práci **nedoporučuji k obhajobě** a navrhuji ji vrátit k přepracování.

V Litoměřicích 2. 9. 2020

PhDr. Milan Žonca, PhD